

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

(Обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г., изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г., изм. с Решение № 10 на Конституционния съд на РБ, бр. 93 от 2011 г., бр. 20, 50 и бр. 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г. и бр. 14 от 2015 г.)

§ 1. Създава се чл. 1а:

„**Чл. 1а.** (1) Съдебната власт е държавна власт, която защитава правата и законните интереси на гражданите, юридическите лица и държавата.

(2) Съдебната власт е независима.

(3) Правосъдието се осъществява в името на народа.”

§ 2. Чл. 16 се изменя така:

„**Чл. 16.** (1) Висшият съдебен съвет представлява съдебната власт и отстоява независимостта ѝ, определя състава и организацията на работата на съдилищата, прокуратурите и следствените органи и обезпечава финансово и технически тяхната дейност, без да се намесва в нейното осъществяване.

(2) Висшият съдебен съвет е юридическо лице със седалище София. Той се представлява от един от изборните му членове, определен с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет.

(3) Народното събрание избира единадесет членове на Висшия съдебен съвет, от които шестима – за съдийската колегията, и петима – за прокурорската колегия. Изборът по колегии се извършва измежду съдии, прокурори, следователи, хабилитирани учени по правни науки, адвокати и други юристи с високи професионални и нравствени качества, съобразно тяхната професионална квалификация и насоченост.

(4) Съдиите избират от своя състав шестима членове на Висшия съдебен съвет за съдийската колегия. Прокурорите избират от своя състав четирима членове на Висшия съдебен съвет за прокурорската колегия. Следователите избират от своя състав един член на Висшия съдебен съвет за прокурорската колегия.

(5) Висшият съдебен съвет има кръгъл печат с изображение на герба на Република България и с изписани думите „Република България. Висш съдебен съвет“.

§ 3.В чл. 17, ал. 2 и 3 се отменят.

§ 4. В чл. 18, ал. 1т. 2след думите „заема длъжност в“ се добавя „други“.

§ 5.В чл. 19, ал. 3 и 4 се изменят така:

„(3) Предложенията за членове на Висшия съдебен съвет, избирани от Народното събрание, се правят от народните представители по колегии не по-късно от два месеца

преди произвеждането на избора пред комисията по ал. 2. Предложенията се придружават от:

1. подробни писмени мотиви за професионалните и нравствени качества на кандидатите;

2. информация за процеса на определяне на кандидатите, включително за проведени консултации и изразени становища от професионални, академични и други организации;

3. документи за завършено висше образование по специалността „Право“, както и такива, свързани с изискванията за несъвместимост, а така също и документи за юридическия стаж и кариерното развитие на кандидата.

(4) Предложенията се правят след като се вземе писменото съгласие на всеки кандидат.“

§ 6. В чл. 19а се правят следните изменения:

1. В ал.1 изречение второ и изречение трето се изменят така: „В същия срок кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет представят декларация за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си, както и декларация за наличие на частен интерес по смисъла на чл. 2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси по образец, предложен от комисията и от Висшия съдебен съвет и утвърден от министъра на правосъдието. Всички концепции и декларации се публикуват в срок до три работни дни от изтичане на срока на интернет страницата на Народното събрание.”

2. В ал. 3 изречение пето се изменя така: „С оглед на постъпилите становища по ал. 2 членовете на комисията могат да изискат и допълнителни документи, които кандидатите трябва да представят.“

3. В ал. 4 изречение първо след думата „изготвя“ се добавя „подробен и мотивиран“

§ 7. В чл. 19б след думата „поотделно“ се добавя „с мнозинство две трети от народните представители“.

§ 8. В чл. 20 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Органите на съдебната власт избират членове на Висшия съдебен съвет по колегии не по-късно от един месец преди изтичането на мандата на избраните членове.”

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Членовете на Висшия съдебен съвет от квотата на съдебната власт се избират пряко чрез тайно гласуване съответно от съдиите, от прокурорите и от следователите по реда на Раздел Ia.“

3. Алинея 3 се отменя.

§ 9. Членове 21 – 26 се отменят.

§ 10. В чл. 27 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В случаите по чл. 130, ал. 8, т. 1 от Конституцията на Република България Пленумът на Висшия съдебен съвет обявява подадената оставка на избран член на първото си заседание след депозирането ѝ.“

2. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Производството за предсрочно прекратяване на мандата на основанията по чл. 130, ал. 8, т. 2 - 4 от Конституцията на Република България или при установяване на несъвместимост на избран член на Висшия съдебен съвет се открива по искане на най-малко трима от членовете на Пленума на Висшия съдебен съвет или на съответната колегия.“

3. Алинея 6 се изменя така:

„(6) Решението на Пленума на Висшия съдебен съвет за предсрочно прекратяване на мандата при условията на чл. 130, ал. 8, т. 2 - 4 от Конституцията на Република България се приема с мнозинство не по-малко от седемнадесет гласа.“

§ 11. В чл. 29 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Изборните членове на Висшия съдебен съвет не получават възнаграждение за работата си в комисии към съвета.“

2. Досегашната ал. 2 става ал. 3.

§ 12. В глава втора се създава нов Раздел I“а“ със следното съдържание:

„Раздел I“а“. Пряк избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите

Чл. 29а. (1) Общото събрание на съдиите за избор на членове на Висшия съдебен съвет се свиква съвместно от председателя на Върховния касационен съд и председателя на Върховния административен съд.

(2) Общото събрание на прокурорите за избор на членове на Висшия съдебен съвет се свиква от главния прокурор.

(3) Общото събрание на следователите за избор на членове на Висшия съдебен съвет се свиква от Главния прокурор.

(4) В поканата за свикване на общите събрания се посочват датата, мястото и часа на провеждането им.

(5) Общите събрания се свикват не по-рано от шест месеца и не по-късно от четири месеца преди изтичане на мандата на Висшия съдебен съвет или в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелство по чл. 27, ал. 1. Когато събранията не се свикат от лицата по ал. 1, 2 или 3 в 7-дневен срок от изтичане на срока, министърът на правосъдието свиква общо събрание и определя датата, мястото и часа на неговото провеждане.

(6) Свикването на общите събрания се обнародва в „Държавен вестник“ и се публикува на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

Чл. 29б. (1) Пленумът на Висшия съдебен съвет по предложение на съответните колегии определя правила за произвеждането на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, които се публикуват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет и се прилагат за всички избори.

(2) Пленумът на Висшия съдебен съвет утвърждава образец на изборните протоколи, техническия образец и защитата на бюлетините не по-късно от тридесет дни преди изборния ден и утвърждава образец на хартиена бюлетина.

(3) Бюлетините са бели, изработени от плътна непрозрачна хартия, която не позволява да се разкрива тайната на гласуването.

Чл. 29в. (1) Предложения за изборни членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите могат да се правят съответно от всеки съдия, прокурор или следовател не по-късно от два месеца преди произвеждането на избора.

(2) Предложенията се правят писмено и се мотивират с оглед на личните, професионалните и нравствените качества на кандидата. Към предложението се прилага писменото съгласие на кандидата по чл. 19, ал. 4.

(3) Предложенията с мотивите към тях и имената на предложителите се обявяват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет в срок до три дни от постъпването им.

(4) В 14-дневен срок от обявяването на предложенията кандидатите представят в писмена форма подробна автобиография, мотивите си и концепция за дейността на Висшия съдебен съвет, както и документи за съответствие с изискванията на закона. В същия срок кандидатите представят декларация свързана с несъвместимостта или за обстоятелства, които могат да доведат до частен интерес по смисъла на чл. 2 от Закона за предовратяване и установяване на конфликт на интереси при вземане на решения, за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си по чл. 19а, ал. 1.

(5) Документите по ал. 4 се публикуват в срок до три дни от представянето им на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

Чл. 29г. (1) За всяко постъпило предложение Висшият съдебен съвет изисква от Инспектората към Висшия съдебен съвет подробни справки за всички проверки.

(2) В 14-дневен срок от постъпването на всяко предложение Висшият съдебен съвет публикува на интернет страницата си документите по ал. 1 и документите на всеки кандидат от кадровото му дело по чл. 30а, ал. 2.

(3) Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се произнася по допустимостта на всяко предложение по отношение на изискуемите образование, юридически стаж и представянето на предвидените документи относно кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет съдии, а прокурорската колегия – относно кандидатите прокурори и следователи – в срок до седем дни след изтичане на срока по ал. 2.

(4) Решенията по допустимостта на предложенията могат да се обжалват в тридневен срок пред състав, състоящ се от трима съдии от Върховния касационен съд и двама съдии от Върховния административен съд, определени на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение. Решението се постановява в 7-дневен срок от подаване на жалбата и е окончателно.

(5) В тридневен срок от изтичане на срока по ал. 3, съответно ал. 4, колегиите на Висшия съдебен съвет изготвят списъци с имената и заеманата длъжност на всички кандидати, допуснати до участие в изборите за членове на Висшия съдебен съвет.

(6) Публикуването на документите се извършва в съответствие със Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация.

Чл. 29д. (1) В 14-дневен срок от насрочване на избора колегиите на Висшия съдебен съвет съставят списъци на действащите съдии, прокурори и следователи, които служат за избирателни списъци.

(2) Всеки съдия, прокурор и следовател може да поиска в тридневен срок от публикуване на списъка от съответната колегия на Висшия съдебен съвет да бъде включен в списъка. Колегията се произнася с решение в тридневен срок от постъпване на искането, което не подлежи на обжалване.

(3) В деня на произвеждането на избора всеки действащ съдия, прокурор и следовател може да упражни правото си да гласува, чрез представяне на удостоверение от административния ръководител за заеманата от него длъжност, като се дописва в избирателните списъци.

Чл. 29е. Пленумът на Висшия съдебен съвет организира отпечатването на бюлетини, съдържащи трите имена на всички допуснати кандидати по азбучен ред, както и тяхната длъжност.

Чл. 29ж. (1) Общото събрание се провежда в две последователни съботи.

(2) Общото събрание се провежда, ако присъстват повече от половината от включените в съответния списък по чл. 29д съдии, прокурори, или следователи. При липса на кворум събранието се отлага за един час по-късно и се провежда независимо от броя на присъстващите.

(3) В първата събота общото събрание избира избирателна комисия и избирателни секции, и изслушва кандидатите.

Чл. 29з. (1) Избирателната комисия на съдиите се състои от деветима редовни и петима резервни членове, избирателната комисия на прокурорите - от седмина редовни и четирима резервни членове и избирателната комисия на следователите – от петима редовни и трима резервни членове.

(2) Избирателните секции се състоят от трима редовни и двама резервни членове. За всеки петстотин съдии, прокурори или следователи се съставя по една избирателна секция, като остатъците по-малки от петстотин души се разпределят по равно между избирателните секции.

(3) Член на избирателна комисия или на избирателна секция не може да бъде кандидат, съпруг на кандидат, роднина по права линия, по съребрена линия до четвърта степен, или да се намира във фактическо съжителство с кандидат за член на Висшия съдебен съвет.

(4) Членовете на избирателните комисии и на избирателните секции не могат да бъдат помежду си съпрузи или във фактическо съжителство, роднини по права линия или по съребрена линия до четвърта степен.

(5) Членовете на избирателните комисии избират от своя състав председател и заместник- председател, а членовете на избирателните секции – председател.

Чл. 29и. (1) Кандидатите, включени в списъците по чл. 29г, ал. 5, се изслушват по азбучен ред.

(2) Становища за кандидатите и въпроси към тях могат да се представят на Висшия съдебен съвет от съдии, прокурори, следователи, юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, не по-късно от 14 дни преди избора.

(3) В срок до три дни след постъпването им становищата и въпросите се публикуват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет. Не се публикуват данни, които съдържат класифицирана информация, и факти от личния живот на кандидатите.

(4) Въпроси към кандидатите могат да отправят членовете на общото събрание и на комисията, включително въз основа на становищата по ал. 2. Комисията е длъжна да зададе всички постъпили въпроси.

Чл. 29к. (1) След изслушването на кандидатите изборът продължава следващата събота. Той се произвежда от осем до осемнадесет часа. Когато в осемнадесет часа пред избирателната секция има негласували съдии, прокурори или следователи, председателят на избирателната секция установява техния брой и самоличност. Негласувалите съдии, прокурори или следователи предават документите си за самоличност на избирателната секция. Само тези съдии, прокурори или следователи се допускат до гласуване след осемнадесет часа.

(2) Изборът се смята за редовен, ако са гласували повече от половината от съдиите, съответно прокурорите или следователите, включени в списъците по чл. 29д.

(3) В случай че не са налице предпоставките по ал. 2 се произвежда нов избор на следващия ден. Изборът се смята за редовен независимо от броя на гласувалите.

(4) В случай че при произвеждането на новия избор се наложи повторно гласуване по реда на чл. 29л, ал. 4, същото се извършва на следващия ден.

(5) В случай че всички членове на Висшия съдебен съвет, които се излъчват от съответното общо събрание, бъдат избрани в деня, в който е проведено гласуването съгласно ал. 1, събранието се закрива.

Чл. 29л. (1) Гласуването е тайно и се извършва с хартиена бюлетина по образец, утвърден от Пленума на Висшия съдебен съвет, която се пуска в избирателната кутия.

(2) Действителни са бюлетините, които:

1. са по утвърдения образец;
2. съдържат означени необходимия брой или по-малко кандидати за съдийската или прокурорската колегия, избрани от общото събрание;
3. имат поставени върху себе си два печата от съответната избирателна секция. Печатът съдържа наименованието и номера на избирателната секция;
4. нямат вписани специални символи, като букви, цифри или други знаци;
5. съдържат отбелязване за кандидата със знак „X“ или „V“ с химикал, пишец със син цвят.

(3) За избрани се смятат кандидатите, получили повече от половината от действителните гласове. Ако кандидатите, отговарящи на това условие, са повече от броя на членовете, които се избират на съответното общо събрание, за избрани се смятат тези измежду тях, които са получили най-много гласове.

(4) Когато при гласуването един или повече кандидати не са получили необходимото мнозинство, изборът продължава на следващия ден и в него се произвежда повторно гласуване. Ако при повторното гласуване един или повече кандидати не са получили необходимото мнозинство, за избрани се смятат онези от тях, които са получили най-много гласове.

(5) Ако избирателната комисия не е успяла да отпечата нови бюлетини, невключващи избраните по реда на ал. 3 кандидати, се гласува с първоначалните

бюлетини. В този случай подадените за тези кандидати гласове не се зачитат при определянето на валидността на бюлетината и на изборния резултат.

(6) При равен брой гласове избраният или избраните кандидати се определят от избирателната комисия чрез жребий, проведен в присъствието на заинтересованите кандидати.

(7) Събранията са публични и се излъчват в реално време чрез интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

Чл. 29м. (1) На всички етапи от изборния процес могат да присъстват наблюдатели, които са изрично упълномощени представители на юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност и се регистрират от избирателната комисия до изборния ден.

(2) Съответната колегия на Висшия съдебен съвет регистрира юридическите лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, които желаят да участват с изрично упълномощени представители като наблюдатели в изборите.

(3) Регистрирането на организациите по ал. 2 се извършва въз основа на заявление, подписано от лицето, представляващо организацията съгласно актуалната ѝ съдебна регистрация или от изрично упълномощено от него лице.

(4) Към заявлението по ал. 3 се прилагат:

1. удостоверение за актуално правно състояние;

2. изрично пълномощно от лицето, представляващо организацията, когато документите се подават от упълномощено лице;

3. списък, подписан от представляващия съответната организация или от изрично упълномощено от него лице, съдържащ имената и единния граждански номер, съответно друг идентифициращ номер за лицата, които не са български граждани, които да бъдат регистрирани като наблюдатели;

4. пълномощни на изрично упълномощените представители на организацията, които да бъдат регистрирани като наблюдатели. Представителите на юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност, могат да бъдат упълномощени с общо пълномощно.

Чл. 29н. (1) Отварянето на изборните кутии и преброяването на подадените бюлетини е публично и се извършва от съответните избирателни секции веднага след приключване на гласуването.

(2) За резултатите от избора всяка от секциите съставя протокол в два екземпляра, в който се вписват общият брой на гласувалите, действителните и недействителните бюлетини; бюлетините, подадени поименно за всеки кандидат. Протоколът се подписва от председателя и от членовете на избирателната секция.

(3) Въз основа на протоколите по ал. 2 избирателната комисия се произнася с решение за резултатите от избора, което включва имената на избраните членове на съответната колегия и броя на гласовете, с които са избрани, и се подписва от председателя и от членовете на избирателната комисия. Неразделна част от решението на избирателната комисия са протоколите на избирателните секции. Решението и протоколите се обявяват незабавно на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

(4) Решението на избирателната комисия, с което се обявява резултатът от избора, подлежи на обжалване в 7-дневен срок от обявяването му пред състава по чл. 29г, ал. 4.

(5) Жалбата се подава чрез Висшия съдебен съвет, който в тридневен срок изпраща цялата преписка на състава по предходната алинея.

(6) Съставът разглежда жалбата в открито съдебно заседание с призоваване на жалбоподателя и представител на избирателната комисия и се произнася с решение в четиринадесетдневен срок, което е окончателно.

(7) Бюлетините се подреждат и запечатват в избирателните кутии. Те се съхраняват до влизане в сила на решението, с което избирателната комисия се произнася за резултата от избора, и се унищожават с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет след встъпване в длъжност на новоизбраните членове.

(8) Решението на избирателната комисия и протоколите на избирателните секции се пазят 5 години от деня на избора.

Чл. 29о. (1) Ако изборът бъде обявен за незаконосъобразен, нов избор се произвежда не по-късно от един месец.

(2) Датата на избора се насрочва от лицата по чл. 29а, ал. 1-3 и се съобщава на съдиите, прокурорите и следователите по реда за свикване на общо събрание.

(3) Новият избор се произвежда по правилата, предвидени за редовния избор.

Чл. 29п. (1) Организационно-техническата подготовка на събранията се извършва от администрацията на Висшия съдебен съвет.

(2) Разходите по провеждането на събранията са за сметка на бюджета на Висшия съдебен съвет.

Чл. 29р. При предсрочно освобождаване на избран член на Висшия съдебен съвет избор за нов член се насрочва при условията и по реда на настоящия раздел.“

§ 14. Член 30 се изменя така:

„**Чл. 30.** (1) Висшият съдебен съвет осъществява правомощията си чрез пленум, съдийска и прокурорска колегия.

(2) Пленумът на Висшия съдебен съвет се състои от всички негови членове и има следните правомощия:

1. приема проекта на бюджета на съдебната власт;
2. приема решение за прекратяване на мандата на избран член на Висшия съдебен съвет при условията на чл. 130, ал. 8 от Конституцията;
3. организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите;
4. изслушва и приема годишните доклади на органите на съдебната власт по чл. 84, т. 16 от Конституцията;
5. управлява недвижимите имоти на съдебната власт;
6. прави предложение до президента на Републиката за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор;
7. по предложение на една от колегията, след съгласуване с министъра на правосъдието, или по предложение на министъра на правосъдието, а по отношение на военните съдилища – след съгласуване с министъра на отбраната, определя броя, съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, военните, административните и апелативните съдилища и прокуратури, създава и закрива съдилища и прокуратури, променя тяхното седалище и определя населените места, в които се разкриват

териториални отделения към съответния районен съд и към съответната районна прокуратура;

8. по предложение на една от колегиите, след съгласуване с министъра на правосъдието, а по отношение на военните съдилища – след съгласуване с министъра на отбраната, определя съобразно степента на натовареност съответно броя на съдиите, прокурорите и следователите във всички съдилища, прокуратури и следствени отдели;

9. определя броя на администрацията на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към Висшия съдебен съвет, и на Националния институт на правосъдието;

10. определя възнагражденията на съдиите, прокурорите и следователите;

11. изготвя годишен доклад за своята дейност и за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет, който внася в Народното събрание заедно с годишните доклади на Върховния касационен съд, Върховния административен съд и на главния прокурор;

12. изготвя и оповестява годишен доклад за независимостта и прозрачността на дейността на органите на съдебната власт и на собствената си дейност, който предоставя за обществено обсъждане;

13. дава становища на Министерския съвет и на Народното събрание по законопроекти, които се отнасят до съдебната власт;

14. създава постоянни и временни комисии за подпомагане на дейността си;

15. приема правилник за организацията на дейността си и за дейността на администрацията на Висшия съдебен съвет, който се обнародва в „Държавен вестник“;

16. създава и поддържа електронен публичен регистър на всички свои решения и мотивите към тях с изключение на случаите, когато се обсъждат предложения за налагане на дисциплинарно наказание или документи, които са класифицирана информация съгласно Закона за защита на класифицираната информация.

17. в предвидените от закона случаи издава подзаконови нормативни актове;

18. решава и други общи за съдебната власт организационни въпроси.

(3) Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 14 членове и включва председателите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд, шестима членове, избрани пряко от съдиите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

(4) Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет се състои от 11 членове и включва главния прокурор, четирима членове, избрани пряко от прокурорите, един член, избран пряко от следователите, и петима членове, избрани от Народното събрание.

(5) Съдийската колегия и прокурорската колегия, осъществяват по отделно и в съответствие с професионалната си насоченост, следните правомощия по отношение на съдиите, прокурорите и следователите:

1. назначават, повишават, преместват и освобождават от длъжност съдиите, прокурорите и следователите;

2. правят периодични атестации на съдиите, прокурорите, следователите, административните ръководители и техните заместници в органите на съдебната власт и решават въпроси за придобиване и възстановяване на несменяемост;

3. налагат дисциплинарни наказания понижаване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите, следователите, административните ръководители и техните заместници в органите на съдебната власт;

4. определят броя, назначават и освобождават административните ръководители и техните заместници в органите на съдебната власт с изключение на председателя на

Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор;

5. решават въпроси за организацията на дейността на съответната система от органи на съдебната власт;

6. правят предложения до Пленума на Висшия съдебен съвет за определяне на броя на съдебните райони и седалищата на районните, окръжните, административните и апелативните съдилища и съответните прокуратури;

7. правят предложения до Пленума на Висшия съдебен съвет за определяне броя на съдиите, прокурорите и следователите във всички съдилища, прокуратури и следствени отдели;

8. определят броя на съдебните служители съобразно степента на натовареност - по предложение на или след съгласуване с административните ръководители на органите на съдебната власт, а за органите, включени в структурата на прокуратурата на Република България - и с главния прокурор, като могат да разкриват нови и да съкращават длъжности;

9. организират и провеждат конкурсите за съдийските, прокурорските и следователските длъжности в предвидените от този закон случаи;

10. възлагат на Инспектората към Висшия съдебен съвет извършването на проверки, които са извън годишната програма за дейността му;

11. предлагат на Пленума на Висшия съдебен съвет становища по законопроекти в обхвата на своята компетентност;

12. създават постоянни и временни комисии за подпомагане на дейността си;

13. приемат правила за работата си, които се публикуват на интернет страницата на Висшия съдебен съвет;

14. прокурорската колегия избира и освобождава директора на Националната следствена служба;

(6) Дейността на пленума и колегиите на Висшия съдебен съвет се подпомага от администрация.“

§ 15. В Чл. 30а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Колегиите към Висшия съдебен съвет съставят, водят и съхраняват кадрово дело за всеки съдия, прокурор и следовател.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Кадровото дело съдържа документите, свързани с постъпването и освобождаването от длъжност на съдия, прокурор и следовател, с професионалното му развитие, резултати от проверки във връзка с постъпили сигнали и жалби, поощренията - отличия или награди, които е получил, и наложените наказания. В кадровото дело се прилагат и декларациите за несъвместимост, копие от атестационните формуляри, индивидуалните планове за професионално развитие, както и резултатите от тяхното изпълнение и други документи за притежаваните от съответното лице професионални и нравствени качества.“

3. Създават се нови ал. 3 и 4:

„(3) Индивидуалният план за професионално развитие на съдията, прокурора или следователя съдържа мерки за специфично обучение, за повишаване на неговата професионална компетентност и умения и преодоляване на недостатъци, които се

определят в резултат на оценка на работата му в хода на атестационна, дисциплинарна или друга приложима по закона процедура с негово съгласие или по негово искане.

(4) Съдържащите се в кадровото дело данни, свързани с професионалната компетентност и относими към успешното справяне с работата на съдия, прокурор или следовател и индивидуалните планове за обучение и професионално развитие не са публични. Те не могат да бъдат използвани за цел, различна от изрично предвидената в закона.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 5 и се заличават думите „по ал. 2“.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 6.

§ 16. Член 31 се отменя.

§ 17. Член 32 се изменя така:

„**Чл. 32.** (1) Министърът на правосъдието председателства заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет. Той не участва в гласуването. При отсъствие на министъра на правосъдието Пленумът на Висшия съдебен съвет се председателства от представляващия Висшия съдебен съвет, председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд, или от главния прокурор.

(2) Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет се председателства от председателя на Върховния касационен съд, а при негово отсъствие – от председателя на Върховния административен съд, или от най-старшия присъстващ член. Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет се председателства от главния прокурор, а при негово отсъствие – от най-старшия присъстващ член. Министърът на правосъдието може да присъства на заседанията, като не участва в гласуването.

(3) При отсъствие на министъра на правосъдието, на заседанието на Пленума и на колегии може да присъства определен от него заместник-министър.

(4) Главният инспектор може да присъства на заседанията на Пленума на Висшия съдебен съвет и на заседанията на съдийската и прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет, като не участва в гласуването.“

§ 18. В чл. 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Заседанията на Пленума и на колегии на Висшия съдебен съвет се свикват от председателстващия. Заседанията на Пленума могат да се свикват и по искане на колегии на Висшия съдебен съвет. Заседанията на колегии могат да се свикват и по искане на трима членове на съответната колегия.“

2. В ал. 2 след думите „Членовете на“ се добавя „Пленума и на колегии на“, а след думите „Висшия съдебен съвет,“ се добавя „ както и главният инспектор“.

3. Създават се нови ал. 3 и 4:

„(3) Решенията на Пленума на Висшия съдебен съвет по чл. 30, ал. 2, т. 2 и 6 се вземат с мнозинство не по-малко от седемнадесет гласа, а останалите решения – с мнозинство повече от половината от присъстващите членове. Гласуването винаги е явно.

(4) Решенията на колегии на Висшия съдебен съвет по чл. 30, ал. 5, т. 1 – 4 се вземат с мнозинство не по-малко от осем гласа за съдийската колегия и не по-малко от шест гласа за прокурорската колегия, а останалите решения – с мнозинство повече от половината от присъстващите членове. Гласуването винаги е явно.“

4. Досегашната ал. 3 става ал. 5, като след думите „по решение“ се добавя „на Пленума“, а накрая се добавя „или на съответната колегия“.

5. Досегашната ал. 4 става ал. 6 и се изменя така:

„(6) Заседанията на Пленума и на колегиите на Висшия съдебен съвет са публични и се излъчват пряко в интернет, освен в случаите, когато се обсъждат предложения за налагане на дисциплинарно наказание или документи съдържащи информация, класифицирана по Закона за защита на класифицираната информация.“

6. Досегашната ал. 5 става ал. 7.

§ 19. В чл. 34 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „заседание“ се добавя „на Пленума или на съответната колегия“, а накрая думата „му“ се заличава.

2. Алинея 2 се отменя.

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Решенията на Пленума или на съответната колегия се мотивират. За мотиви на решението, с което се приема направеното предложение, се смятат мотивите на вносителя му, както и изказванията на членовете на Висшия съдебен съвет в негова подкрепа. За мотиви на решението, с което не се приема направеното предложение се смятат отрицателните изказвания на членовете на Висшия съдебен съвет срещу него, а ако не са направени такива, гласувалите „против“ са длъжни в тридневен срок от постановяването му да изложат писмено своите мотиви, които се смятат за мотиви на решението. Липсата на мотиви е самостоятелно основание за отмяна на решението.“

4. Създава се ал. 4:

„(4) Не се допуска въздържане от гласуване.“

§ 20. В чл. 35 се правят следните изменения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) В случаите по ал. 1 членът на Висшия съдебен съвет се отстранява сам, като обявява обстоятелствата, които са наложили отстраняването.“

4. Алинея 4 се отменя.

§ 21. В чл. 36 ал. 1 след думите „оспорват решенията“ се добавя „на Пленума и на колегиите“.

§ 22. Член 37 се изменя така:

„**Чл. 37.** (1) Пленумът на Висшия съдебен съвет избира от своя състав постоянна Комисия „Бюджет и финанси“ и постоянна Комисия „Управление на собствеността“, и двете с равно по численост представителство от съдийската и от прокурорската колегия.

(2) Пленумът на Висшия съдебен съвет определя броя на членовете и състава на комисиите по предходната алинея, а правомощията и правилата за дейността им се уреждат в правилника по чл. 30, ал. 2, т. 15. Всяка комисия избира председател между членовете си.

(3) Дейността на съдийската и на прокурорската колегия се подпомага от постоянни Комисии по атестирането и конкурсите и Комисии по професионална етика. Броят на членовете, съставът им, правомощията и правилата за дейността им се определят от съответната колегия на Висшия съдебен съвет. Всяка комисия избира председател между членовете си.

(4) В състава на Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия се включват членове от колегията, както и избрани членове от действащи към момента на избора съдии с ранг или на длъжност съдия във Върховния касационен съд или във Върховния административен съд. Административните ръководители на съдилища и техните заместници не могат да бъдат избрани за членове на комисии.

(5) Пленумите на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд избират съдии, отговарящи на условията по ал. 4, които се включват в Комисията по атестирането и конкурсите при съдийската колегия.

(6) В състава на Комисията по атестирането и конкурсите при прокурорската колегия се включват членове от колегията, както и избрани членове от действащи към момента на избора прокурори и следователи с ранг или на длъжност прокурор във Върховната касационна прокуратура, прокурор във Върховната административна прокуратура, или следовател в Националната следствена служба. Административните ръководители на прокуратурите и техните заместници не могат да бъдат избрани за членове на комисии.

(7) Общите събрания на прокурорите от Върховната касационна прокуратура и Върховната административна прокуратура избират прокурори, а Общото събрание на следователите от Националната следствена служба избира следователи, отговарящи на условията по ал. 6, които се включват в Комисията по атестирането и конкурсите при прокурорската колегия.

(8) Мандатът на избраните членове на комисии по атестирането и конкурсите е едногодишен. Съдия, прокурор или следовател не може да бъде избран за член на съответната комисия за повече от два последователни мандата.

(9) Комисиите по професионална етика към колегиите извършват проучвания, събират необходимата информация и изготвят становище относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт.

§ 23. В чл. 38 се правят следните изменения и допълнения:

1. Основният текст на ал. 1 се изменя така:

„(1) Комисиите по атестирането и конкурсите предлагат на съответната колегия проект на решение за:“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Предложения пред Комисиите по атестирането и конкурсите във връзка с осъществяване на правомощията им по ал. 1 се правят от заинтересования съдия, прокурор или следовател и от съответния административен ръководител.“

3. В ал. 3:

а) в т. 4 накрая се добавят думите „както и за окръжните и военно-окръжните прокурори в съответния район;“

б) в т. 6 накрая се добавят думите „както и за районните прокурори в съответния район;“

4. В ал. 7 думите „Висшия съдебен съвет“ се заменят със „съдийската и до прокурорската колегия“.

5. Алинея 8 се отменя.

§ 24. В чл. 39 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Комисиите по атестирането и конкурсите при съдийската и съответно при прокурорската колегия провеждат атестирането на съдии, прокурори и следователи, на административни ръководители и на заместници на административни ръководители, с изключение съответно на тези от Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Върховната касационна прокуратура, Върховната административна прокуратура и Националната следствена служба.“

2. Алинеи 2 - 6 се отменят.

§ 25. Чл. 39а се отменя.

§ 26. В чл. 39б се правят следните изменения:

1. Алинея 4 се изменя както следва:

„(4) Комисиите по професионална етика в съдилищата, прокуратурите и в Националната следствена служба подпомагат съответната Комисия по професионална етика при осъществяване на правомощията ѝ по чл. 37, ал. 9, като дават становище за нравствените качества на съдиите, прокурорите и следователите от съответния съд, прокуратура, следствен отдел или Националната следствена служба.“

2. В ал. 5 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „съответната колегия на“.

§ 27. В чл. 48, ал. 2, думите „Висшият съдебен съвет“ се заменят с думите „Пленумът на Висшия съдебен съвет“.

§ 28. В чл. 54, ал. 1, т. 5, чл. 160, чл. 161, ал. 1 и 3, чл. 165, ал.1, т. 6, чл. 167, ал. 2 и 3, чл. 168, ал. 2, 3, 4 и 5, чл. 177, ал. 1, чл. 179, чл. 180, ал.1, чл. 183, ал. 1 и 4, чл. 186, ал. 2-7, чл. 186а, ал. 2-6, чл. 187, ал. 1, чл. 188, ал.1, чл. 189, ал. 1, 4, 7 и 8, чл. 191, ал. 5, чл. 192, ал. 3 и 4, чл. 193, ал. 2-6, чл. 194а, ал. 1, 5 и 6, чл. 194б, ал. 1, 3, 4 и 5, чл. 195, ал. 3, чл. 197, ал. 3, чл. 200, ал. 3, чл. 205, ал. 1, 2 и 3, чл. 206, чл. 230, ал. 1, 2 и 3, чл. 240, ал.2, чл. 242, ал. 2, чл. 244, чл. 258, ал. 5, чл. 258а, ал. 3, чл. 262, ал. 3, чл. 303, ал. 1, чл. 314, ал. 2, 3 и 5, чл. 316, ал. 1 и 3, чл. 320, ал. 1-5, чл. 323, чл. 325, ал. 1, чл. 327, чл. 375, ал. 2 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „съответната колегия на“.

§ 29. Член 60, ал. 2 се отменя.

§ 30. Член 80, ал.1, т. 2, б. „б“ се изменя така:

„б) информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, и ги предоставя на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието.“

§ 31. Член 86, ал. 1, т. 3, б. „б“ се изменя така:

„б) информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, и ги предоставя на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието.“

§32. Член 93, ал. 1, т. 2, б. „б“ се изменя така:

„б) информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, и ги предоставя на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието.“

§ 33. Член 106, ал. 1, т. 3, б. „б“ се изменя така:

„б) информации, справки и статистически данни в електронна форма по образци и в срокове, утвърдени от съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, и ги предоставя на съдийската колегия на Висшия съдебен съвет и на министъра на правосъдието.“

§ 34. В чл. 114 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1, т. 7 след думите „предоставя на“ се добавя „съдийската колегия на“.
2. В ал. 2 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“.

§ 35. В чл. 122 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1, т. 11 след думите „предоставя на“ се добавя „съдийската колегия на“.
2. В ал. 2 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“.

§ 36. В чл. 141, ал. 1 и чл. 218, ал. 3, думите „Висшия съдебен съвет“ се заменят с думите „Пленума на Висшия съдебен съвет“.

§ 37. В чл. 173 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“.
2. В ал. 4 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“.
3. В ал. 5, изречение първо, преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „в Пленума на“, а в изречение второ думата „Висшият“ се заменя с „Пленумът на Висшия“.
4. В ал. 7 в изречение първо преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“.
5. В ал. 8 преди думите Висшия съдебен съвет се добавя „Пленумът на“, а дума „тайно“ се заменят с „явно“.
6. В ал. 9 думите „повече от две трети гласове от членовете на Висшия съдебен съвет“ се заменят с „не по-малко от седемнадесет гласа“.

§ 38. Чл. 174, ал. 1 се изменя както следва:

„(1) Директорът на Националната следствена служба се избира от прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет с мнозинство не по-малко от осем гласа.“

§ 39. В чл. 175 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 4 и 7 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „съответната колегия на“;
2. В ал. 5 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „Пленума на“;
3. В ал. 6 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „от прокурорската колегия на“.

§ 40. В чл. 191, ал. 3, чл. 193, ал. 2, чл. 194а, ал. 3, чл. 203, ал. 2 и 3, чл. 204, ал. 2 чл. 205, ал. 1 и 3, чл. 209, ал. 1 и 3 думите „Комисията по предложенията и атестирането“ се заменят с думите „Комисията по атестирането и конкурсите към съответната колегия“.

§ 41. В чл. 192, ал. 4 и чл. 193, ал. 1, думите „Комисията „Професионална етика и превенция на корупцията““ се заменят с думите „Комисия по професионална етика към съответната колегия“.

§ 42. В чл. 304, ал. 1 преди думите „Висшия съдебен съвет“ се добавя „съответната колегия на“ и думите „една пета от членовете на Висшия съдебен съвет“ се заменят с „трима от членовете на съответната колегия на Висшия съдебен съвет“.

§ 43. В чл. 312, ал. 1, т. 4 се изменя така:
„т. 4. не по-малко от трима от членовете на съответната колегия на Висшия съдебен съвет;“

§ 44. В чл. 341 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Колегиите на Висшия съдебен съвет издават Класификатор на длъжностите на съответните органи на съдебната власт, в който се определят наименованията на длъжностите, минималната образователна степен и други изисквания за съответната длъжност, възнаграждението за длъжността, ранг за длъжността и възнаграждение за ранг“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Броят на съдебните служители в органите на съдебната власт се определя от колегиите по предложение на съответния административен ръководител съобразно степента на натовареност на органа на съдебната власт“.

3. Създава се ал. 3:

„(3) Пленумът на Висшия съдебен съвет издава Класификатор на длъжностите в администрацията на Висшия съдебен съвет, на Инспектората към Висшия съдебен съвет и Националния институт на правосъдието, в който се определят наименованията на длъжностите, минималната образователна степен и други изисквания за съответната длъжност, възнаграждението за длъжността, ранг за длъжността и възнаграждение за ранг.“

4. Създава се ал. 4:

„(4) Броят на съдебните служители по ал. 3 се определя от Пленума на Висшия съдебен съвет по предложение на съответния ръководител.“

§ 44. Чл. 342 ал. 1 се изменя така:

„(1) Всяка от колегиите на Висшия съдебен съвет приема правилници за администрацията на органите на съответните органи на съдебната власт, а Пленумът на Висшия съдебен съвет приема правилници за администрацията на Висшия съдебен съвет, Инспектората към Висшия съдебен съвет и Националния институт на правосъдието.“

§ 45. В чл. 387 думите „Министърът на правосъдието“ се заменят с „Пленумът на Висшия съдебен съвет“.

§ 46. В чл. 388 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Министърът на правосъдието“ се заменят с „Пленумът на Висшия съдебен съвет“.

2. В ал. 2 думите „Министерството на правосъдието“ се заменят със „съдебната власт“.

§ 47. В чл. 390, ал. 2 преди думите „Висшият съдебен съвет” се заменят с думите „Пленумът на Висшия съдебен съвет“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 48. Прекият избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите може да се проведе и чрез електронно дистанционно гласуване, в случай че преди избора Висшият съдебен съвет внедри система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление. Електронното гласуване не отменя възможността за гласуване с хартиени бюлетини.

§ 49. Прекият избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите може да се проведе и чрез машинно гласуване, в случай че преди избора Висшият съдебен съвет внедри система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление и при наличието на икономическа целесъобразност спрямо електронното гласуване. Машинното гласуване се извършва при спазване на реда и правилата по Глава втора, Раздел Ia, като устройството за гласуване показва бюлетина, идентична с хартиената. Една избирателна секция отчита резултатите от не повече от пет устоява за гласуване. Машинното гласуване не отменя възможността за гласуване с хартиени бюлетини.

§ 50. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон Министерски съвет приема постановление, с което урежда отношенията по прехвърляне от бюджета на Министерството на правосъдието към бюджета на Висшия съдебен съвет на неусвоените средства за придобиване и управление на недвижимите имоти на съдебната власт, както и средствата за персонала по параграф 35.

§ 51. В тримесечен срок от влизането в сила на този закон служителите на Министерството на правосъдието, чиито служебни задължения са свързани с дейността по управление на имуществото на съдебната власт, се преназначават без конкурс на работа по трудово правоотношение в съответната администрация на Висшия съдебен съвет.

§ 52. (1) Висшият съдебен съвет замества Министерството на правосъдието във всички права и задължения по договорите, свързани със стопанисването и управлението на недвижимите имоти на съдебната власт, сключени от Министерството на правосъдието.

(2) Всякакви съдебни и административни производства относно стопанисването и управлението на недвижимите имоти на съдебната власт продължават с участието на Висшия съдебен съвет.

§ 53. (1) В тримесечен срок от влизането в сила на този закон управляваните от Министерството на правосъдието недвижими имоти и движими вещи на съдебната власт преминават към Висшия съдебен съвет, като се предават заедно с цялата свързана с тях документация.

(2) Предоставените до влизането в сила на този закон имоти и части от имоти на Министерството на правосъдието за нуждите на второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на правосъдието продължават да се ползват за осъществяване на дейността им и остават в управление на Министерството на правосъдието.

(3) В срока по ал. 1 областните управители отразяват промените в актовете за държавна собственост за всички имоти на съдебната власт или съставят актове за държавна собственост за такива имоти.

§ 54. Комисиите по чл. 37, ал. 1 се избират в едномесечен срок от влизането в сила на този закон, а тези по чл. 37, ал. 3 – в тримесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 55. (1) До избирането на Комисиите по атестирането и конкурсите и Комисиите по професионална етика към колегиите на Висшия съдебен съвет дейностите по атестирането и провеждането на конкурсите се продължават от предвидените до влизането в сила на този закон комисии и по предвидения до влизането в сила на този закон ред.

(2) След избирането на Комисиите по атестирането и конкурсите и Комисиите по професионална етика към колегиите на Висшия съдебен съвет дейностите по атестирането и провеждането на конкурсите се продължават от избраните комисии по предвидения до влизането в сила на този закон ред.

(3) Неприклучилите до влизането в сила на този закон дисциплинарни производства се разглеждат по досегашния ред като решенията по тях се взимат от съответните колегии.

МОТИВИ
КЪМ
ПРОЕКТ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Предлаганият законопроект има за цел да осигури статута на Висшия съдебен съвет като независим и ефективен орган, гарантиращ прозрачни назначения в съдебната власт и ползващ се с доверието на обществото и на съдиите, прокурорите и следователите. Промяната в структурата и организацията на ВСС е в изпълнение на препоръките на Венецианската комисия и Консултативния съвет на европейските съдии към Съвета на Европа и укрепва независимостта на съдебната власт, като не допуска членовете на ВСС, които представляват прокурорите и следователите, да участват в решаването на кадрови и дисциплинарни въпроси на съдиите и обратното. Този резултат се постига чрез разделяне на ВСС на пленум и на две колегии - колегия на съдиите и колегия на прокурорите и следователите. Пленумът решава общите за съдебната власт въпроси, а колегиите се концентрират върху проблемите на различните групи магистрати.

Посредством въвеждането на достатъчно дълги срокове за избирането на членове на ВСС, на правила за изслушването и избирането поотделно на всеки кандидат и на изисквания за предоставяне на подробна информация и документация от кандидатите се гарантира информираният избор, провеждан при широка представителност, ясни условия, изцяло прозрачни правила за тайно и пряко гласуване. Чрез предлаганите изменения се цели гласуването за личности с доказани професионални качества и морален авторитет.

Ограничаването на политическото влияние върху кадровите решения на колегиите се осигурява чрез предвиденото квалифицирано мнозинство от осем гласа за съдийската и шест за прокурорската колегия. Прозрачността на вземаните решения по кадрови въпроси се постига чрез провеждането на явно гласуване и недопускането на въздържане при гласуването.

За да се избегне бюрократизирането на работата на ВСС и откъсването му от проблемите на магистратската общност, се предвижда възможността за участие на действащи магистрати при атестирането на съдии, прокурори и следователи.

Предвидените в законопроекта промени са съобразени с приетия от Народното събрание Закон за изменение и допълнение на Конституцията на Република България, обн.

ДВ бр. 100 от 18 декември 2015 г.¹, и изпълняват основните мерки, предвидени и в Актуализираната стратегия за продължаване на съдебната реформа (приета от Министерския съвет през м. декември 2014 г. и одобрена от Народното събрание през м. януари 2015 г.). Законопроектът е съобразен с препоръките и стандартите на Съвета на Европа и Европейския съюз по отношение на организацията на съдебната власт и независимостта на съда.

Предлаганите промени могат да бъдат представени в няколко основни направления:

• Разделяне на ВСС на две колегии - колегия на съдии и колегия на прокурори и следователи, избрани от съответните квоти на съдебната власт

Тази промяна е в изпълнение на препоръките на Венецианската комисия и КСЕС и укрепва независимостта на съдебната власт и на съдиите, като не допуска членове на ВСС, които представляват прокурорите и следователите, да участват в решаването на кадрови и дисциплинарни въпроси на съдиите.

Дейността на двете колегии ще бъде подпомагана от комисии по атестирането и конкурсите и от комисии по професионална етика. В комисии по атестирането се включват и действащи магистрати - съдии с ранг или на длъжност съдии от Върховния касационен съд и Върховния административен съд, които се избират от пленумите на Върховния касационен съд и Върховния административен съд, съответно - прокурори с ранг или на длъжност прокурор във Върховната касационна прокуратура и от следователи с ранг следовател от Националната следствена служба, избрани от общото събрание на прокурорите от Върховна касационна прокуратура и Върховна административна прокуратура и на следователите от Националната следствена служба. Предвижда се изборните членове в комисията да имат право на два последователни мандата по една година с оглед на спецификата на работа и нужното време за усвояването ѝ. Чрез смесения състав на атестационните комисии се укрепва административният капацитет на органа и се създава възможност за уеднаквяване на практиката по атестирането. Целта на това правно решение е да създаде възможност уважавани професионалисти с безспорен авторитет да имат принципна мотивация да стават членове на ВСС, като тяхната работа бъде подпомагана от ползващи се с широко доверие висши съдии, прокурори и следователи, които ще бъдат откъснати от изпълнение на преките си задължения за кратък период от време. Така повече съдии, прокурори и следователи ще се включат в дейността на ВСС и ще допринасят за повишаване на доверието в него.

• Всяка от колегиите на ВСС взема самостоятелно и окончателно решение по въпроси от нейната компетентност

---

¹ Съгласно § 9. от Преходните и заключителни разпоредби към закона Народното събрание в срок до три месеца от влизането му в сила приема законите, които се отнасят до прилагането на чл. 130а и 130б от КРБ.

С това разделяне се осигурява ефективност в дейността на колегиите и се избягват възможностите за влияние върху вземаните решения по кадрови и дисциплинарни въпроси. Всяка от колегиите взема самостоятелно и окончателно решение по въпросите от нейната компетентност (назначаване, повишаване, преместване и освобождаване от длъжност; налагане на дисциплинарни наказания понижаване и освобождаване от длъжност; назначаване на административните ръководители в органите на съдебната власт; решаване на организационни въпроси на съответната система от органи на съдебната власт).

Същевременно е предвидено по общи за цялата съдебна власт въпроси решения да се взимат от Пленума на ВСС. Изрично се предвижда, че всички кадрови решения, включително и тези, с които се предлага на президента на Републиката назначаването на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и на главен прокурор, ще се извършват от Пленума на ВСС с явно гласуване. Явното гласуване отговаря на обществените очаквания за прозрачност при решаването на кадровите въпроси на съдебната система. В тази връзка се уреждат квалифицирани мнозинства за вземането на всички решения по кадрови въпроси. По този начин не се допуска парламентарната квота във ВСС самостоятелно да определя кадровата политика на съдебната власт.

Предлагат се още правила за свикване и председателстване на заседанията на Пленума и колегиите на ВСС, за начина на вземане на решения и тяхната обжалваемост, като изрично се предвижда, че въздържане от гласуване не се допуска. Така ще бъде предотвратена опасността от блокиране на дейността на Съвета и от избягване от отговорност от страна на отделни негови членове.

• Правила за избор на членове на ВСС от Народното събрание

Законопроектът предвижда изборът да се извършва измежду съдии, прокурори, следователи, хабилитирани учени по правни науки, адвокати и други юристи с високи професионални и нравствени качества.

Предложенията за членове на Висшия съдебен съвет, избирани от Народното събрание, ще се правят от народните представители не по-късно от два месеца преди провеждането на избора. Предложенията следва да се придружават от: подробни писмени мотиви за професионалните и нравствени качества на кандидатите; информация за процеса на определяне на кандидатите, включително за проведени консултации и изразени становища от професионални, академични и други организации; документи за завършено висше образование по специалността „Право“, както и такива, свързани с изискванията за несъвместимост, а така също и документи за юридическия стаж и кариерното развитие на кандидата. Кандидатите за членове на Висшия съдебен съвет следва да представят декларация за имотното си състояние и произхода на средствата за придобиването на имуществото си, както и декларация за наличие на частен интерес.

Сравнително дългият срок за разглеждането на кандидатурите, както и голямото количество изискуема документация и информация са гаранция за прозрачността на процеса, за информирания избор и за попълване на състава на ВСС с кандидатите с най-високи професионални и нравствени качества. Същевременно изискването членовете на ВСС от квотата на Народното събрание да се избират с мнозинство две трети от депутатите е гаранция за консенсус при формирането на органа. По този начин всяка парламентарна група и всеки народен представител ще трябва да формират и заявят ясна подкрепа за съответните кандидатури.

• Пряк избор на членове на ВСС от общи събрания на съдиите, на прокурорите и на следователите

За да се избегне нерегламентирано влияние върху процедурата по избор на членове на ВСС от квотата на съдебната власт, както и да се изпълнят препоръките на Венецианската комисия и КСЕС за пряк избор, се въвеждат изменения, които гарантират максимално широка представителност и прозрачност, за да се избегнат негативните последици от досегашната практика на избор от делегатски събрания.

Основна роля в този процес е възложена на общите събрания на съдиите, на прокурорите и на следователите. За тази цел се създава нов Раздел Ia. към Глава втора, уреждащ подробно прекия избор на членове на ВСС от страна на съдиите, прокурорите и следователите. Предвидено е членовете на ВСС от професионалната квотата да се избират от общите събрания на съответните магистратски общности чрез тайно гласуване. Правилата за провеждане на изборите и образците на бюлетините се приемат от Пленума на ВСС, а за допустимостта на кандидатите ще се произнасят съответно съдийската и прокурорската колегия към Съвета. Самите общи събрания ще избират органи за провеждането на изборите (избирателни комисии и избирателни секции с различна численост в зависимост от това дали се отнася до общо събрание на съдиите, прокурорите или следователите, определена в закона), ще изслушват допуснатите кандидати и ще им задават въпроси. Изслушването е публично и се излъчва в реално време в интернет.

Законопроектът определя достатъчно продължителен срок (от 4 до 6 месеца) за представяне на предложения за избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдебната власт, с оглед гарантирането на максимална информираност. Кандидатурите ще бъдат обявявани достатъчно рано, за да има време за проверка за рискове от зависимости, публично представяне на концепция и изслушване с възможност за участие на граждански организации в този процес. Становища за кандидата и въпроси към него могат да се представят от съдии, прокурори, следователи, юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на общественополезна дейност не по-късно от 14 дни преди избора.

Предвидени са подробни правила относно утвърждаването на образците и отпечатването на бюлетините, публичността на общото събрание, присъствието на наблюдатели във всички фази на изборния процес, определянето, обявяването и

оспорването на резултатите от изборите. Всичко това е гаранция за законосъобразното и прозрачно протичане на процедурата по пряко избиране на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите.

Чрез уредената нова процедура се прилага принципът „един магистрат - един глас“ и значително се ограничава възможността за непублично договаряне и влияние върху процедурата по номиниране и избор на членове на ВСС.

С цел осигуряване на по-голяма представителност е възприето провеждането и на балотаж в случай че няма достатъчно кандидати, избрани с повече от половината от подадените действителни гласове при първото гласуване. Съображенията за това са, че гласуването в един кръг при условията на спадащ кворум би довело да ниска представителност на избора.

В съответствие с утвърдените демократични практики във всички държави с въведено електронно гласуване, в Преходните и заключителните разпоредби на законопроекта е предвидена възможността прекият избор на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите да се проведе и чрез електронно дистанционно гласуване, в случай че преди избора Висшият съдебен съвет внедри система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление. Електронното гласуване не отменя възможността за гласуване с хартиени бюлетини. В ПЗР е предвидена и възможността прекият избор да се проведе и чрез машинно гласуване, в случай че преди избора Висшият съдебен съвет внедри система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление и при наличието на икономическа целесъобразност спрямо електронното гласуване.

Във връзка с преминаването на имуществото на съдебната власт от Министерството на правосъдието към ВСС са направени систематично необходимите промени в Глава двадесета, Раздел IV от Закона - „Управление на имуществото на съдебната власт“, а също така са предвидени съответните за целта Преходни и заключителни разпоредби.

Направени са и необходимите редакционни изменения в досега действащите разпоредби на Закона с оглед на промените в Конституцията на Република България, с които навсякъде в закона Висшият съдебен съвет се заменя с Пленума, съответно колегиите на Висшия съдебен съвет.

МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ:

БОЙКО БОРИСОВ